

jeg er bange for, fordi jeg tror, at den Maade, som almindeligst vil blive brugt, vil blive den, at der oprettes ny Skoledistrikter, ny Smaaskoler med Enkelrere. Det er i alt Fald denne Vej, som Udviklingen af vort Skolevæsen er gaaet i den Tid, jeg kan huske, idet der jo trindt omkring i Landet er oprettet en Mængde af disse Smaaembeder for ugifte Lærere. Men derved vindes der intet for Klassernes Ensartethed. Baade i den gamle og i den ny Skole bliver Uensartetheden affkurat den samme, som den var. Det eneste, der vindes, er, at Klasserne blive mindre. Jeg føler mig imidlertid fuldt forvisset om, at, skulle vi nogen Sinde naa at faa en Folkestole, hvor Børnene kunne faa en saadan Undervisning og Opdragelse, som er tilstrækkelig til, hvad jeg vilde kalde almindelig Dannelse, saa maa der paa en eller anden Maade arbejdes hen til at faa mere ensartede Klasser og længere Skoletid. Der skal jo Tid til alt og ikke mindst til at undervise og opdrage Børn. Disse Fordele kunne naas for det første ved, at der oprettes Forstoler eller Bogestoler i enhver By, medens man samler de større Børn i større Skoler med flere og mere samlede Lærerkrafter, og det er den Ordning, jeg anser for den heldigste. Men der kan ogsaa naas betydelige Fordele ved, at man i Stedet for at oprette ny Skoledistrikter ansætter en Forstelærer og enten en Andenlærer eller en Lærerinde, og dette kan gøres billigere baade med Hensyn til Skolebygningerne og med Hensyn til Lærernes Lønning, end naar man opretter disse Smaaskoler med Enkelrere. Jeg skal tillade mig lidt nærmere at paavise, hvilke Fordele for Skolen og for Undervisningen i det hele taget det kunde have at arbejde hen imod dette Maal. Jeg har allerede sagt, at, hvor der er Enkelrere, som have to Klasser, bliver Uensartetheden i Klasserne den samme, og naar Læreren underviser 36 Timer om Ugen, og disse fordeles paa to Klasser, kan der kun blive 18 Timer gennemsnitlig om Ugen til hver Klasse. Samler man nu paa Steder, hvor Forholdene ere saadanne, at Afstandene ikke blive alt for store, Børnene i een Skole, vil man kunne gaa en af to Veje. Man vil kunne oprette 4 Klasser, hvorved man vinder, at Klasserne blive betydelig mindre, altsaa dobbelt saa gode i Ensartethed, men der vindes intet i Tid, thi naar Lærerne undervise 72 Timer om Ugen, og disse fordeles ligelig paa de 4 Klasser, bliver der stadig kun 18 Timer til hver. Deler man derimod Skolen i 3 Klasser, saa tror jeg, at man kan faa en nogenlunde tilstrækkelig Ensartethed i Klasserne, i alt Fald en betydelig bedre end den,

man nu har. Jeg tænker mig nu disse Klasser saaledes, at de omfatte Børnene henholdsvis fra 7—9, fra 9—11, fra 11—14 Aars Alderen. Naar man fordeler Børnene i disse 3 Klasser, og de blive flyttede omkring, ikke saa meget efter Alder — om der er et enkelt Barn, som ikke kan følge med eller passe ind i en højere Klasse, maa det helst blive fiddende et Aars Tid i den lavere — tror jeg, at man med 3 Klasser kan faa en Ensartethed, som man kan være nogenlunde tjent med. Dernæst kan der vindes betydelig i Tid, naar Lærerne, som sagt, undervise deres 72 Timer om Ugen, og disse fordeles ligelig paa de 3 Klasser. Det bliver saa 24 Timer ugentlig til hver Klasse, og hvis man saa lod den yngste Klasse nøjes med 18 Timer ugentlig, 3 Timer daglig, som jeg tror er tilstrækkeligt, og som jeg tror, disse Smaa børn have bedre af end af at gaa 6 Timer om Dagen, vil der derved spares 6 Timer om Ugen, og fordeler man dem paa de to andre Klasser, vil der altsaa kunne blive 3 Timer ugentlig til hver, altsaa i alt 27 Timers Undervisning om Ugen i Stedet for 18. Det er en betydelig Vinding, som det nok var værd at gøre en lille Smule Opoffrelse for. Dernæst kan man, om man vil, saa hver Dags Skolegang, idet man lader Børnene i den yngste Klasse gaa 3 Timer daglig Aaret rundt, Mellemklassen 6 Timer daglig om Sommeren og 3 Timer daglig om Vinteren, og ældste Klasse 6 Timer daglig om Vinteren og 3 Timer daglig om Sommeren. Nu ved jeg saa godt, hvilken Indvending man vil gøre mod denne hver Dags Skolegang, og det er den, at saa kunne Smaafolk ikke faa deres Børn ud at tjene. Men jeg tror dog ikke, at det er saa galt, som det lige straks ser ud, thi naar ældste Klasse om Sommeren gaar i Skolen fra Kl. 9 eller 10, kunne Børnene baade trække Kreaturerne ud om Morgenens, inden de gaa i Skole, og naa at komme hjem om Middagen og trække dem hjem. Jeg har talt med flere, som have saadanne Hyrdedrenge, og de have sagt, at de ville foretrække dette i Stedet for at undvære dem 2 eller 3 halve Dage, hvor de saa skulle undvære dem hele Formiddagen. Men hvis man endelig ikke vil dette, kan man jo ogsaa med saadan en Treklassesinddeling saa hveranden Dags Undervisning, hvis man foretrækker det, og det kan man jo overlade til vedkommende Kommunes egen Afgørelse. Jeg for mit Vedkommende foretrækker hver Dags Undervisning, for saa vidt den kan gaa. Jeg er nemlig paa dette Punkt uentig med det ærede Medlem fra Ringstøbing (S. C. Christensen), der mener, at det vil være